

Recomand cu căldură această carte.

— JOHN ARNOTT
Toronto Airport Christian Fellowship
Toronto, Ontario, Canada

Genială.

— GERALD COATES
Pioneer Ministries
Londra, Anglia

Deschizătoare de drumuri.

— CATHERINE KROEGER
Gordon-Conwell Seminary
Hamilton, Massachusetts

Plină de înflăcărare și de credință.

— GEOFF WAUGH
Revista Renewal
Doolandella, Australia

La momentul potrivit și exact la țintă.

— CARLTON D. PEARSON
Higher Dimensions Church
Tulsa, Oklahoma

Prezintă o înțelegere extrem de profundă.

— SAM L. SMITH
Faith Christian Center
Seekonk, Massachusetts

Cea mai bună carte de istoria Bisericii pe care am citit-o.

— DALE GENTRY
Dale Gentry Ministries
Forth Worth, Texas

O lucrare izbutită.

— T. L. OSBORN
OSFO International
Tulsa, Oklahoma

Captivantă. Splendidă.

— FRED A LINDSAY
Christ for the Nations
Dallas, Texas

Slavă Domnului pentru acest adevăr.

— BILLY JOE DAUGHERTY
Victory Christian Center
Tulsa, Oklahoma

Instructivă. O încurajare spirituală.

— N. BENJAMIN CRANDALL
Zion Bible Institute
Barrington, Rhode Island

Face istoria să fie plăcută.

— R. JOSEPH SKINNER
Church of Jesus Christ (Full Gospel)
Shillong, Meghalaya, India

Bine scrisă și convingătoare.

— VINSON SYNAN
Universitatea Regent
Virginia Beach, Virginia

Cu inspirație și documentare, *2000 de ani de evidențe ale manifestării Duhului Sfânt în viața Bisericii* înlătură pentru totdeauna noțiunea că darurile supranaturale ar fi încetat la un moment dat în istorie.

— DAVID DORRIES, PH.D.
Oral Roberts Graduate School
of Theology and Mission

2000 de ani de evidențe
ale manifestării Duhului Sfânt
în viața Bisericii

2000 de ani de evidențe
ale manifestării Duhului Sfânt
în viața Bisericii

Eddie L. Hyatt

O perspectivă pentecostală/charismatică
asupra istoriei Bisericii

Casa Cărtii, Oradea
2010

Copyright © 2002 by Eddie L. Hyatt. All rights reserved.
Originally published in English by Charisma House, a Strang Communications Company, Lake Mary, Florida, USA under the title *2000 Years of Charismatic Christianity*.

Disponibilă în alte limbi de la:
Strang Communications Company
600 Rinehart Road,
Lake Mary, FL 32746 USA
Fax 407-333-7100
www.strang.com

*Toate drepturile asupra ediției în limba română aparțin editurii Casa Cărții.
Orice reproducere sau selecție de texte din această carte este permisă doar cu
aprobarea în scris a editurii Casa Cărții, Oradea.*

Citatele biblice sunt luate din Sfânta Scriptură, traducerea Dumitru Cornilescu, cu excepția celor precizate. Alte versiuni folosite:

KJV – King James Version
NKJV – New King James Version

2000 de ani de evidențe ale manifestării Duhului Sfânt în viața Bisericii

de Eddie L. Hyatt
Copyright © 2010 Casa Cărții
O. P. 2, C. P. 30,
410670 Oradea
Tel. / Fax: 0259-469057; 0359-800761; 0728-874975
E-mail: info@ecasacartii.ro
www.ecasacartii.ro

**Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
HYATT, EDDIE L.**

**2000 de ani de evidențe ale manifestării Duhului
Sfânt în viața Bisericii / Eddie L. Hyatt. - Oradea :**
Casa Cărții, 2010
Bibliogr.
ISBN 978-973-8998-93-3

2

Traducerea: Daniela Leș
Editarea și tehnoredactarea: Timeia Viman
Coperta: Adrian Mihocaș
Referent specialitate: Ciprian Bălăban

Soției mele, dr. Susan C. Hyatt,
ale cărei încurajare și expertiză teologică
au ajutat la realizarea acestei cărți.

Cuprins

Mulțumiri	11
Cuvânt-înainte	13
Prefață	15
Introducere: Recuperarea istoriei creștinismului charismatic	17
Partea I: Biserica primară – anul 100 d.H.	
1. Biserica apostolică	23
Partea II: Anii 100–325 d.H.	
2. Biserica pre-niceeană	29
3. Declinul darurilor spirituale și prima înnoire charismatică	39
Partea III: Anii 325–600 d.H.	
4. Impactul convertirii lui Constantin asupra caracterului charismatic al Bisericii	49
5. Monasticismul: ascensiunea unei alte mișcări charismatice	53
Partea IV: Anii 600–1517 d.H.	
6. Schimbări în monasticism și în Biserica instituțională	67
7. Înnoirea monastică	73
8. Catarii	79
9. Valdensii	83
Partea V: Anii 1517–1700 d.H.	
10. Martin Luther și Reforma	89
11. Anabapțiștii	95
12. Profetii francezi	103
13. George Fox și quakerii	105
14. Trezirea moravienilor	111

Partea VI: Anii 1700–1900 d.H.

15. Trezirea metodistă	117
16. Marea Trezire (1726–1750)	125
17. A Doua Mare Trezire (1800–1840)	131
18. Edward Irving și Biserica Catolică Apostolică	137
19. Premergători din secolul XIX ai mișcării pentecostale/charismatice	143

Partea VII: Începutul secolului XX

20. Charles Parham și <i>Bethel Bible College</i>	155
21. William Seymour și trezirea din strada Azusa	163
22. Parham și trezirea din Zion City	169
23. Mesajul cuprinde întreaga lume	177

Partea VIII: Evenimente ale secolului XX

24. Alte evenimente în pentecostalism	187
25. Lucrarea de vindecare	191
26. Trezirea Ploaia Târzie	197
27. Mișcarea charismatică	201
28. Al Treilea Val	207
29. Ultima decadă a secolului XX	211

Concluzie: Lupta pentru credință	221
Note	223
Bibliografie	247

Mulțumiri

Oricine a scris vreodată o carte înțelege ce înseamnă un efort de conlucrare – și această carte nu este o excepție. În primul rând, dacă oamenii și mișcările despre care am scris nu L-ar fi urmat cu curaj pe Domnul, nu aș mai fi avut despre ce și de ce să scriu. La un nivel mai personal, dacă mulți oameni nu s-ar fi asociat cu mine într-un fel sau altul, această carte ar fi rămas în domeniul viselor.

Prin urmare, doresc să le mulțumesc tuturor prietenilor și partenerilor misiunii Hyatt International Ministries pentru sprijinul în rugăciune și pentru suportul financiar, atât în timp ce scriam, cât și pentru acoperirea costurilor de tipărire ale primelor două ediții. Fără rugăciunile și sprijinul vostru financiar această nouă ediție nu ar fi devenit realitate.

Vreau să-i mulțumesc dr. Benjamin Crandall, președinte la *Zion Bible Institute* din Barrington, Rhode Island, care mi-a aranjat orarul de predare în anul școlar 1991–1992 în așa fel încât am putut aloca patru zile pe săptămână cercetării și scrisului. Vreau, de asemenea, să mulțumesc regretatei Ester Rollins, care la sensibila vârstă de 84 de ani, a citit cartea pentru verificarea primei ediții, cea care stă la baza acestei noi ediții.

Vreau să aduc mulțumiri speciale soției mele, dr. Susan Hyatt, care este o încurajare continuă pentru mine. Ea a contribuit cu calitățile ei de editor la realizarea cărții la fel ca și cu expertiza ei istorică și cea teologică.

Cuvânt-înainte

Eddie Hyatt și Susan, soția lui, sunt doi dintre cei mai buni studenți pe care i-am avut vreodată. Cunoștințele lor în domeniul istoriei și al teologiei pentecostale/charismatice erau destul de avansate încă dinainte de a se înscrie la cursurile mele de la Universitatea Oral Roberts în 1990. De atunci ei au crescut și mai mult în înțelegerea și în abordarea acestui subiect.

Cartea sa, *2000 de ani de evidențe ale manifestării Duhului Sfânt în viața Bisericii*, este cea mai importantă lucrare a lui Hyatt până în prezent. Este o bună retrospectivă a istoriei charismatice și a naturii Bisericii. Tratarea originii și destinului teoriei cesaționiste este bine studiată și convingător prezentată. Așa cum sugerează subtitlul, acest volum este într-adevăr „Istoria Bisericii privită în secolul XXI dintr-o perspectivă pentecostală/charismatică”. Deosebit de valoroase sunt secțiunile despre Charles Fox Parham, care a formulat teologia pentecostală și rolul crucial jucat de succesorii lui Alexander Dowie care au părăsit Zion City pentru a fonda importante mișcări pentecostale în toată lumea.

Munca lui Hyatt face parte dintr-un curent de lucrări ale unor învățați care bat cuiele în sicriul teoriei cesaționiste a lui Warfield potrivit căreia semnele, minunile și lucrările supranaturale ale Duhului Sfânt ar fi încetat la sfârșitul erei apostolice. El scrie bine și convingător. Simt că această carte acumulează cele mai recente cercetări asupra subiectului și le prezintă într-un mod în care orice cititor le poate înțelege.

Recomand această carte tuturor celor care caută o înțelegere mai profundă a mișcărilor pentecostale/charismatice moderne care au explodat în secolul XX și au devenit a doua mare familie de creștini din lume.

—VINSON SYNAN
decan al Seminarului teologic,
Universitatea Regent, Virginia Beach, Virginia

Prefață

Inspirația pentru scrierea acestei cărți provine din rădăcinile mele în pentecostalismul clasic și din pasiunea mea pentru istorie. La acestea s-au mai adăugat și alte motivații când am constatat lipsa de informație disponibilă cu privire la credințioșii și la mișcările charismatice din istoria Bisericii. Spre uimirea mea, primul meu curs despre istoria Bisericii într-o școală biblică pentecostală părea să examineze istoria Bisericii Romano-Catolice și a bisericilor Reformei. Oameni și teme pentecostale/charismatice nu erau tratați decât începând cu secolul XX. A fost oare Duhul Sfânt absent în 1800 de ani de istorie a Bisericii?

După ce am început o cercetare serioasă, am descoperit că dimensiunea charismatică a activității Duhului Sfânt nu lipsea din trecutul Bisericii. Dimpotrivă, o prejudecată răspândită în ce privește darurile spirituale a influențat adesea istoricii moderni să ignore darurile Duhului Sfânt sau să vorbească despre ele cu dispreț. În plus, am descoperit că pentecostalii și charismaticii, din cauza lipsei de cercetare scrupuloasă, au acceptat adesea lucrurile stabilite de istoricii non-charismatici.

Pe măsură ce am continuat cercetarea, am descoperit conflictul perpetuu între spontaneitatea Duhului Sfânt și structurile rigide ale instituționalismului. Acesta a avut adesea ca rezultat etichetarea drept eretici a celor care au susținut libertatea în Duhul și interzicerea sau distrugerea scrierilor lor. Sigur că aceasta a contribuit la lipsa de date despre activitatea Duhului Sfânt în istorie.

În această carte umplu câteva dintre spațiile goale înregistrând oameni și mișcări pentecostale/charismatice. Acest studiu nu este nici exhaustiv, nici crucial. Scopul său este de a arăta că pentecostalii/charismaticii au o istorie legitimă. Se sugerează, de asemenea, că în loc să fie la marginea creștinismului ortodox, creștinismul pentecostal/charismatic este principalul curent care străbate creștinismul biblic și cel istoric.

Introducere

Recuperarea istoriei creștinismului charismatic

Creștinismul charismatic nu este numai un fenomen al secolului XX. El există de când era Isus pe pământ cu două mii de ani în urmă. Totuși, în secolul XX a fost o adevărată explozie a creștinismului charismatic. Începând cu mișcarea pentecostală în 1901, revitalizată de mișcarea charismatică ce a luat ființă în anul 1960 și de al Treilea Val din anii '80, această explozie a creștinismului charismatic a câștigat inerție și a pătruns în fiecare domeniu din viața Bisericii. Din secolul I nu a mai fost o atât de răspândită accentuare asupra Duhului Sfânt și asupra darurilor Lui.

Să fie această expresie a spiritualității doar erezie și fanatism, așa cum acuză unii? Să fie doar o expresie marginală a adevăratului creștinism, cum sugerează alții? Sau este, de fapt, o restaurare a creștinismului biblic veritabil?

S-au ridicat și întrebări legitime cu privire la istoricitatea acestei forme dinamice de creștinism. A apărut ea din senin în acest secol nefiind legată în niciun fel de Biserica secolului I, cum afirmă unii? Sau are, de fapt, precedent istoric? Și de ce se numește creștinism charismatic?

Cuvântul „charismatic” derivă din cuvântul grecesc *charisma*, cuvântul folosit în Noul Testament pentru „dar spiritual”. *Charisma* sau forma sa de plural, *charismata*, este cuvântul pe care îl folosește Pavel în 1 Corinteni 12:1–11 când vorbește despre darurile Duhului Sfânt, cum ar fi: vorbirea în alte limbi, darul vindecării, darul facerii de minuni și darul profeției. Din acest motiv, orice grup, biserică sau mișcare care se dedică acestei dimensiuni dinamice a Duhului Sfânt și a darurilor Sale pot fi numite „charismatice”. Deși s-ar putea să fie cunoscuți în istorie

cu numele de quakeri, metodiști sau pentecostali, înclinația lor pentru dinamismul Duhului Sfânt și pentru darurile Lui îi califică să fie numiți „charismatici”. Din același motiv, Biserica secolului I poate fi numită „charismatică”.

Care este diferența?

S-a pus adesea această întrebare: Care este diferența dintre *pentecostalii moderni* și *charismatici*? Poate cea mai importantă distincție este legată de originea istorică diferită a celor două mișcări. Mișcarea pentecostală a început în 1901 la *Bethel Bible College* din Topeka, Kansas, unde a avut loc o revărsare a Duhului Sfânt și a fost formulată și consacrată doctrina clasică pentecostală cu privire la vorbirea în alte limbi ca semn al botezului în Duhul Sfânt.

Pe de altă parte, începutul mișcării charismatice moderne este de obicei identificat cu declarația făcută în 1960 de către Dennis Bennet, paroh al Bisericii Episcopale Sf. Marcu din Van Nuys, California, care spunea că a fost botezat în Duhul Sfânt și a vorbit în alte limbi.

O altă distincție importantă este faptul că mișcarea pentecostală a fost respinsă de confesiunile creștine existente și, de atunci, s-au format mai mult de șapte sute patruzeci de noi denominații pentecostale cu peste 65 de milioane de membri.¹ În schimb, mișcarea charismatică a atins un grad remarcabil de acceptare în bisericile tradiționale în care a fost numită adesea *înnoire*. În ciuda acestei primiri, care nu era tot timpul la fel de călduroasă, mii de noi denominații charismatice s-au format deja începând cu anii '60.² Al Treilea Val, numit și mișcarea neo-charismatică, a generat, de asemenea, mii de noi denominații, demonstrând un avânt și o putere crescânde la fiecare nou val.

În ciuda diferențelor dintre aceste „valuri”, statisticianul David Barrett scrie că o „unitate profundă” domină întreaga mișcare a secolului XX. Din acest motiv a inventat el expresia *pentecostal/charismatic* pentru a se referi la lucrarea Duhului Sfânt pe întreg pământul în acest secol. El are în vedere mișcarea pentecostală, mișcarea charismatică și al Treilea Val ca „o singură mișcare strâns legată în care au fost atrase o mulțime vastă de persoane și de comunități”³.

Creșterea fenomenală

Uimitor este că în urmă cu numai o sută de ani, nu exista nicio congregație penticostală/charismatică, în sensul pe care îl cunoaștem noi azi. În prezent, mai puțin de un secol mai târziu, bisericile și denominațiile penticostale și charismatice împânzesc peisajul religios și constituie segmentul creștinătății cel mai dinamic și cu cea mai rapidă creștere.

Această creștere uimitoare a fost adusă în atenție de sondajul de opinie publicat în 1980 de *Christianity Today*. Sondajul arăta că 19% din populația Statelor Unite, adică 50 de milioane de oameni, s-au declarat creștini penticostali sau charismatici. Într-un sondaj mai recent, publicat în *Newsweek* în 1998, 47% dintre cei chestionați au declarat că au „experimentat Duhul Sfânt într-un mod personal”. Printre evanghelici și protestanți, cifrele se ridicau la 75%.⁴ Această creștere fenomenală este unul dintre principalele motive pentru care binecunoscutul teolog de la Harvard, Harvey Cox, este dispus să spună că mișcarea penticostală „remodelează religia în secolul XXI”⁵.

Provocarea legitimității istorice

Una dintre criticile direcționate adesea către penticostalii și charismaticii moderni este aceea că ei nu au tradiție sau istorie. Argumentația sună cam în felul următor: Biserica există de două mii de ani, dar penticostalii și charismaticii au apărut numai acum mai puțin de o sută de ani. Această semnificativă lipsă de istorie pare să ne indice că mișcarea este, în cel mai bun caz, periferică creștinismului ortodox.

Acestei provocări a legitimității istorice i se răspunde de obicei de către susținătorii mișcării în unul din două moduri. Penticostalii clasici au adoptat o abordare *restauraționistă*, privindu-se ca reprezentanți ai restaurării purității și a puterii Bisericii apostolice a secolului I. Din această perspectivă, intervalul de o mie opt sute de ani este privit ca perioadă de corupție și de moarte spirituală.⁶

Mai recent, unii penticostali și charismatici s-au arătat mai puțin dispuși să treacă peste optsprezece secole din istoria Bisericii și au adoptat o abordare *tradiționalistă*. Ei caută să umple golul istoric instaurând oficii tradiționale, ecleziastice în